

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ ఏకషష్ఠితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకషష్ఠితమః సర్గః ॥

శ్రీరామలక్ష్మణాభ్యాం సీతాయా అన్వేషణం తస్యా అనధిగమే శ్రీరామస్య
విలాపశ్చ

దృష్ట్వా౭౭శ్రమపదం శూన్యం రామో దశరథాత్మజః |
రహితాం పర్ణశాలాం చ ప్రవిధాన్యాసనాని చ || 3.61.1 ||

అదృష్ట్వా తత్ర వైదేహీం సన్నిరీక్ష్వ చ సర్వశః |
ఉవాచ రామః ప్రాక్రుశ్య ప్రగృహ్య రుచిరౌ భుజౌ || 3.61.2 ||

క్వ ను లక్ష్మణ వైదేహీ కం వా దేశమితో గతా |
కేనాప్యతా వా సౌమిత్రే భక్తితా కేన వా ప్రియా || 3.61.3 ||

వృక్షేణావార్య యది మాం సీతే హసితమిచ్ఛసి |
అలం తే హసితేనాద్య మాం భజస్వ సుదుఃఖితం || 3.61.4 ||

యైః పరిక్రీడసే సీతే విశ్వస్థైర్మృగపోతకైః |
ఏతే హీనాస్త్యయా సౌమ్యే ధ్యాయంత్యస్త్రావిలేక్షణాః || 3.61.5 ||

సీతయా రహితో౭హం వై నహి జీవామి లక్ష్మణ |
వృతం శోకేన మహతా సీతాహరణజేన మాం || 3.61.6 ||

పరలోకే మహారాజో నూనం ద్రక్ష్యతి మే పితా |
కథం ప్రతిజ్ఞాం సంశ్రుత్య మయా త్వమభియోజితః || 3.61.7 ||

అపూరయిత్వా తం కాలం మత్సకాశమిహాగతః |
కామవృత్తమనార్యం వా మృషావాదినమేవ చ || 3.61.8 ||

ధిక్ త్వామితి పరే లోకే వ్యక్తం వక్ష్యతి మే పితా |
వివశం శోకసంతప్తం దీనం భగ్నుమనోరథం || 3.61.9 ||

మామిహోత్స్యజ్య కరుణం కీర్తిర్నరమివాన్యజం |
క్వ గచ్ఛసి వరారోహీ మా మోత్స్యజ సుమధ్యమే || 3.61.10 ||

త్వయా విరహితశ్చాహం త్యక్త్యే జీవితమాత్మనః |
ఇతేవ విలపన్ రామః సీతాదర్శనలాలసః || 3.61.11 ||

న దదర్శ సుదుఃఖార్తో రాఘవో జనకాత్మజాం |
అనాసాదయమానం తం సీతాం శోకపరాయణం || 3.61.12 ||

పంకమాసాద్య విపులం సీదంతమివ కుంజరం |
లక్ష్మణో రామమత్యర్థమువాచ హితకామ్యయా || 3.61.13 ||

మా విషాదం మహాబుద్ధే కురు యత్నం మయా సహ |
ఇదం గిరివరం వీర బహుకందరశోభితం || 3.61.14 ||

ప్రియకాననసంచారా వనోన్మత్తా చ మైథిలీ |
సా వనం వా ప్రవిష్టా స్యాన్నలినీం వా సుపుష్పితాం || 3.61.15 ||

సరితం వాపి సంప్రాప్తా మీనవంజులసేవితాం |
విత్రాసయితుకామా వా లీనా స్యాత్ కాననే క్వచిత్ || 3.61.16 ||

జిజ్ఞాసమానా వైదేహీ త్వాం మాం చ పురుషర్షభ |
తస్యా హ్యాన్వేషణే శ్రీమన్ క్షిప్రమేవ యతావహే || 3.61.17 ||

వనం సర్వం విచినువో యత్ర సా జనకాత్మజా |
మన్యసే యది కాకుత్స్థమా స్మ శోకే మనః కృథాః || 3.61.18 ||

ఏవముక్తః స సౌహార్దాలక్ష్మణేన సమాహితః |
సహ సౌమిత్రిణా రామో విచేతుముపచక్రమే || 3.61.19 ||

తౌ వనాని గిరీంశ్చైవ సరితశ్చ సరాంసి చ |
నిఖిలేన విచిన్వంతౌ సీతాం దశరథాత్మజౌ || 3.61.20 ||

తస్య శైలస్య సానూని శిలాశ్చ శిఖరాణి చ |
నిఖిలేన విచిన్వంతౌ నైవ తామభిజగ్ముతుః || 3.61.21 ||

విచిత్వ సర్వతః శైలం రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ |
నేహ పశ్యామి సౌమిత్రే వైదేహీం పర్వతే శుభాం || 3.61.22 ||

తతో దుఃఖాభిసంతప్తో లక్ష్మణో వాక్యమబ్రవీత్ |
విచరన్ దండకారణ్యం భ్రాతరం దీప్తతేజసం || 3.61.23 ||

ప్రాప్స్యసే త్వం మహాప్రాజ్ఞ మైథిలీం జనకాత్మజాం |
యథా విష్ణుర్మహాబాహుర్బలిం బద్ధ్వా మహీమిమాం || 3.61.24 ||

ఏవముక్తస్తు వీరేణ లక్ష్మణేన స రాఘవః |
ఉవాచ దీనయా వాచా దుఃఖాభిహతచేతనః || 3.61.25 ||

వనం సువిచితం సర్వం పద్మిన్యః పుల్లపంకజాః |
గిరిశ్చాయం మహాప్రాజ్ఞ బహుకందరనిర్ధరః |
నహి పశ్యామి వైదేహీం ప్రాణేభ్యోఽపి గరీయసీం || 3.61.26 ||

ఏవం స విలపన్ రామః సీతాహరణకర్షితః |
దీనః శోకసమావిష్టో ముహూర్తం విహ్వలోఽభవత్ || 3.61.27 ||

స విహ్వలితసర్వాంగో గతబుద్ధిర్విచేతనః |
నిషసాదాతురో దీనో నిఃశ్వాస్యాశీతమాయతం || 3.61.28 ||

బహుశః స తు నిఃశ్వాస్య రామో రాజీవలోచనః |
హా ప్రియేతి విచుక్రోశ బహుశో బాష్పగధదః || 3.61.29 ||

తం సాంత్యయామాస తతో లక్ష్మణః ప్రియబాంధవం |
బహుప్రకారం శోకార్తః ప్రశ్రితః ప్రశ్రితాంజలిః || 3.61.30 ||

అనాదృత్య తు తద్ వాక్యం లక్ష్మణోష్ఠపుటచ్యుతం |
అపశ్యంతాం ప్రియాం సీతాం ప్రాక్రోశత్ స పునః పునః || 3.61.31 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ఏకషష్ఠితమః సర్గః ||